

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 11010/2023
12.03.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Мирјане Андријашевић, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Владимир Јовчић, адвокат из ..., против туженог Предузећа за млевење житарица и транспорт „Млин ББ“ ДОО Кашевар, Блаце – Погон Моравац, чији је пуномоћник Милош Грковић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2856/22 од 24.11.2022. године, у седници одржаној 12.03.2025. године донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 2856/22 од 24.11.2022. године у усвајајућем делу става првог изреке и у ставу другом изреке, тако што се одбија жалба тужиле и потврђује пресуда Основног суда у Алексинцу П 177/22 од 06.05.2022. године у делу става првог изреке за износ главног дуга и камату почев од 15.12.2020. године и у ставу другом изреке, исправљена решењем истог суда П 177/22 од 16.09.2022. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилца да туженом накнади трошкове ревизијског поступка од 321.994,85 динара у року од 15 дана по пријему ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Алексинцу П 177/22 од 06.05.2022. године, исправљеном решењем истог суда П 177/22 од 16.09.2022. године, ставом првим изреке одбијен је као неоснован тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужени да тужилци на име стицања без основа исплати износ од 15.000,00 евра у динарској противредности према средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирањем увећане за 8% поена, почев од 15.06.2011. године до коначне исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужилца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 207.750,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2856/22 од 24.11.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда, са исправком, тако што је

делимично усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиљи на име стицања без основа исплати износ од 15.000,00 евра у динарској противредности према средњем курсу НБС на дан исплате, са каматом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање, увећане за 8% поена, почев од 15.12.2020. године до коначне исплате, док је одбијен, као неоснован, тужбени захтев у делу за исплату камате за период почев од 15.06.2011. године до 15.12.2020. године као дана подношења тужбе, а тужени је обавезан да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 185.500,00 динара, са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 148.000,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену у усвајајућем делу, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, у смислу члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23), па је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању утврђеном на основу расправе одржане пред другостепеним судом, тужиља је била у радном односу код туженог у периоду од 2009. године до 2013. године на пословима магационера и трговца. Приликом извршеног обрачуна 2011. године, установљен је мањак у пословању туженог који се јавио у житу, брашну и мекињама. Законски заступник и директор туженог је од тужиље тада тражио да му исплати износ од 15.000,00 евра по основу наведеног мањка. Због тога је супруг тужиље ББ продао свој локал и овај новчани износ предао тужиљи, који је она потом у присуству свог супруга дала на руке законском заступнику туженог. Из обрачуна од 15.06.2011. године (снабеденог печатом туженог и потписом законског заступника туженог) утврђено је да се на истом налази констатација: „Курс: 101,4 плаћено 15.000,00 евра“, уз навођење количине брашна и других ствари, као и констатација: „обавеза да исплати још 1.048.850,00 млину“. Законски заступник туженог новчани износ од 15.000,00 евра (који је узео од тужиље) није унео у имовину туженог привредног друштва, већ га је задржао за себе. Пресудом Основног суда у Алексинцу К 19/18 од 24.10.2018. године, потврђена пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 52/19 од 12.03.2019. године, тужиља је ослобођена од оптужбе да је учинила кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 377. став 3. у вези става 1. КЗ РС (за период који претходи периоду за који је утврђен мањак).

Полазећи од утврђеног чињеничног стања првостепени суд је одбио тужбени захтев, сматрајући да тужени није пасивно легитимисан у овом спору. Ово стога што је законски заступник туженог ББ изјавио да износ од 15.000,00 евра који је узео од тужиље на име наводног мањка није унео у имовину туженог привредног друштва, већ га је задржао за себе, због чега је тужбени захтев одбијен.

Другостепени суд је након одржане расправе преиначио првостепену пресуду и одлучио о тужбеном захтеву тако што је исти делимично усвојио, с позивом на чланове

218., 221. став 5. и 225. ставови 1. и 2. Закона о привредним друштвима и 210. став 1. и 214. Закона о облигационим односима, сматрајући да тужени јесте пасивно легитимисан у овој правној ствари. Ово стога што је законски заступник туженог привредног друштва примио од тужиље износ од 15.000,00 евра за потребе туженог привредног друштва, на име установљеног мањка из радног односа тужиље, при чему је на самом обрачуну од 15.06.2011. године, снабдевног печатом туженог друштва и потписан од стране законског заступника туженог сходно његовима законским овлашћењима, констатовано да је плаћено 15.000,00 евра, као и постојање „обавезе да исплати још 1.048.850,00 млину“. Околност да законски заступник тако добијени новчани износ није унео у финансијске токове туженог привредног друштва, већ га је задржао за себе, није од утицаја у конкретном случају с обзиром да је у складу са цитираним одредбама Закона о привредним друштвима директор одговоран за уредно вођење пословних књига и тачност финансијских извештаја. Како је тужиља платила износ од 15.000 евра туженом привредном друштву, то је њена имовина прешла у његову имовину без правног основа. Према ставу другостепеног суда тужиљи припада камата на досуђени износ само од подношења тужбе до исплате, јер је законски заступник туженог веровао да постоји мањак, о томе обавестио тужиљу и иницирао кривични поступак услед вере да постоји мањак у предузећу па из таквог држања законског заступника не произлази да је био несавестан.

Основано се ревизијом указује да је због тога побијана другостепена пресуда заснована на погрешној примени материјалног права.

Чланом 218. став 1. Закона о привредним друштвима („Службени гласник РС“, бр.36/11 од 27.05.2011. године), прописано је да друштво са ограниченом одговорношћу има једног или више директора који су законски заступници друштва. Чланом 221. став 5. истог закона, прописано је да друштво стиче права и преузима обавезе из послова које у његово име закључи директор независно од тога да ли је посао изричито закључен у име друштва или из околности произлази да је воља учесника у правном послу била да се тај правни посао закључује у име друштва. Чланом 225. став 1. истог закона прописано је да директор одговара за уредно вођење пословних књига друштва, а ставом 2. истог члана да директор одговара за тачност финансијских извештаја.

Одредбом члана 210. став 1. ЗОО прописано је да се неки део имовине једног лица прешао на било који начин у имовину неког другог лица, а тај прелаз нема свој основ на неком правном послу или закону, стицалац је дужан да га врати, а кад то није могуће – да накнади вредност постигнуте користи. Према одредби члана 214. истог закона, кад се враћа оно што је стечено без основа, морају се вратити плодови и платити затезна камата и то ако је стицалац несавестан од дана стицања, иначе од дана подношења захтева.

Изведеним доказима тужиља јесте доказала да је износ од 15.000,00 евра предала законском заступнику туженог на основу установљеног мањка 2011. године. Међутим, сама по себи чињеница да је законски заступник туженог сачинио потврду од 15.06.2011. године на коју је ставио свој потпис и печат туженог која се односи на пријем овог новчаног износ и на још једна дуг тужиље према туженом (који није предмет овог спора), није доказ да је тај новчани износ ушао у имовину туженог. Осим тога, по оцени Врховног суда, овде нема места примени цитиране одредбе члана 221.

став 5. Закона о привредним друштвима, на коју се позвао другостепени суд. Ово стога што се овде не ради о закључењу правног посла, већ о једностраном акту тужиле којим је она, на тражење тадашњег законског заступника туженог да покрије мањак који је он установио током обрачуна извршеног 2011. године, предала том лицу, тај новчани износ. Међутим, у ситуацији када против тужиле није вођен дисциплински поступак од стране туженог као послодавца (поводом тако установљеног мањка) и поступак за накнаду штете од стране туженог, нити је донета одлука туженог о накнади мањка, уз остављање рока за уплату на рачун туженог у складу са тада важећим Правилником условима и начину плаћања у готовом новцу у динарима за правна лица и за физичка лица која обављају делатност „Службени лист РС“ бр.77/11), донетог на основу Закона о платном промету („Службени гласник РС“, бр. 77/11), а при утврђеној чињеници да је законски заступник задржао примљени новчани износ за себе, тужилца није доказала (члан 231. ЗПП) да је део њене имовине без правног основа ушао у имовну туженог, па нема места примени чланова 210 и 214. ЗОО.

Осим тога, из пресуде Основног суда у Алексинцу К 19/18 од 24.10.2018. године, која је потврђена пресудом Вишег суда у Нишу Кж1 52/19 од 12.03.2019. године, произилази да је тужилца ослобођена од оптужбе да је учинила кривично дело фалсификовање службене исправе из члана 357. став 3. у вези става 1. КЗ, за период које кривично дело се односи на други период а не за период на који се односио извршени обрачун у 2011. години (којим је установљен мањак) и по ком основу је тужилца уплатила туженом износ од 15.000,00 евра.

Из наведених разлога, Врховни суд је преиначио побијану другостепену пресуду, одбио жалбу туженог и потврдио првостепену пресуду у правноснажно неокончаном делу, као и захтев тужилца за накнаду трошкова поступка.

Из наведених разлога, Врховни суд је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучио као у ставу првом изреке.

Одлука о трошковима ревизијског поступка из другог става изреке је донета на основу члана 165. став 2, у вези са члановима 153. став 1, 154. и 163. став 1, 2, 3. и 4. ЗПП, па су туженом, према опредељеном захтеву, досуђени трошкови од 33.000,00 динара за састав ревизије по важећој АТ, таксу на ревизију 115.237,94 динара (тарифни број 1 тачка 5. важеће ТТ) и таксу на ревизијску одлуку 172.856,91 динар (тарифни број 2 тачка 10 важеће ТТ), укупно 321.994,85 динара.

**Председник већа – судија
Мирјана Андријашевић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић